

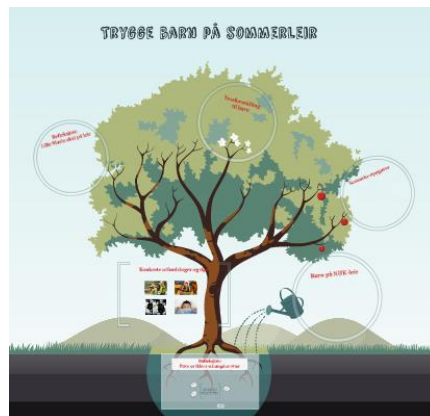
Notater til Prezi-presentasjonen «Trygge barn på sommerleir» for deg som skal holde presentasjonen.

Å være ansvarlig for andres barn døgnet rundt i mange dager er en stor oppgave. Dere gjør en kjempeinnsats og vi (NUKs barneutvalg) er veldig takknemlige for den jobben som gjøres hver eneste sommer.

Vi har laget noen punkter til samtale for leirlederne i forkant av leiren, som kan hjelpe dere i å samkjøre dere om hvordan dere forholder dere til de minste barna på leiren.

De små barna trenger stor grad av oppfølging og tilstedeværelse. For mange av lederne på leirer er dette noe man har med seg helt intuitivt, men for andre som ikke er så vant til å omgås barn i hverdagen, er det nødvendig å bli bevisste på hva som kjennetegner barn i denne alderen.

Når vi snakker om «de minste barna» mener vi de minste på leiren, altså 2. til 4. klassinger.

Hvert år er det over hundre barn på katolsk sommerleir. Mange av oss har selv gode minner fra sommerleir, og fra barnehelger, og andre helger og leirer i regi av NUK og kanskje også menighetene våre. Dette er opplevelser vi også vil gi barna vi har med på leir. Intensjonene og ønskene er på plass – men det er kanskje av og til vi mangler noen av verktøyene for å kunne sikre dette. Særlig når det oppstår uforutsette situasjoner, eller når uhellet er ute. Dette opplegget er utarbeidet av NUKs Barneutvalg, med et ønske

om å hjelpe barneleir leirsjefer og ledere til å kunne lage enda bedre barneleire, og selv bli enda mer reflekterte og gode ledere for barn på leir og ellers. Opplegget kan gjennomføres både på leirsjefsamling (og vil også være nyttig for dem som har eldre aldersgrupper på leir), og det kan gjennomføres på leirplanlegging for den enkelte barneleir. Vi håper også opplegget kan være til nytte for andre som arrangerer helgearrangementer for og med barn, særlig de yngste barna som er med på slike arrangementer, nemlig bar rundt 8-11 år.

Barn i alderen 7-8 til 11

utvikler seg raskt, og spennet i modning og ferdigheter er stort innenfor et gitt årstrinn. Barna er nysgjerrige og ofte interesserte i å lære nye ting, både i praksis og mer teoretisk, når dette legges til rette for dem. Mens 7-8 åringene fortsatt er veldig små, og borte hjemmefra uten foreldre for første gang i en hel uke, er mange av 10-11 åringene mye eldre på mange plan, og noen begynner å oppføre seg mer som enda eldre barn

eller ungdommer gjør. Men barna i denne aldersgruppen har alle et stort behov for å føle seg trygge. Dette er også utgangspunktet for mange av foreldrenes spørsmål og henvendelser, og det er viktig å forstå som bakgrunn for kontakt og kommunikasjon med foreldrene. Foreldrene vil kun barnas beste, men de vet ofte lite om hvordan ledere på leir tenker – det er deres ansvar å gi foreldrene en opplevelse av trygghet i forhold til at dere tar hånd om barna deres den uken de skal være med på leir.

Egen refleksjon rundt det å være leder for en 7-8 åring som er på leir for første gang...Noter gjerne ned gode forslag dere kommer opp med her, så har dere dem til senere 😊

KOMMUNIKASJON:

Barn kan oppfatte ting svært bokstavelig, så bruk god tid til å forklare hvis noe har blitt misforstått. Barn fortjener respekt i måten vi snakker til dem på. Gi bestemte, men *vennlige* beskjeder. Unngå kjefting og masing, det er faktisk sårende (det kjenner vi jo selv når noen kjefter på oss). Snakk sammen om hvordan dere vil vekke og legge barna på en respektfull måte.

Husk: det som kan være «en liten opplevelse» for deg (som for eksempel å ha en samtale med et barn om en bil eller blomst, eller å gå en liten tur sammen) kan være en «stor opplevelse» for dette barnet. Barnet «absorberer» alt du gjør og sier, og de får med seg veldig mye. Vær troverdig i det du sier og gjør.

HUMOR:

Hver familie har sin sans for humor, og barna er vant med ulike typer humor hjemmefra. De minste barna oppfatter nødvendigvis ikke sjargong eller ironi hvis ikke de er vant med det. Ungdomshumor kan ofte virke uforståelig på dem og kanskje litt skummelt. Vær obs på dette: ha det gøy på barnas premisser, ikke på ledernes. Hold den interne humoren på lederrommet.

NÅR BARNA ER REDDE:

Redde barn er ikke noe man bare kan le vekk, det må tas på alvor. Det kan være vanskelig å sette seg inn i en åtteårings tanker og følelser, men en viktig huskeregel er at barn i denne alderen er aldri alene til vanlig, de aller fleste blir fulgt av kjente voksne stort sett hele tiden. Dette er kanskje første gangen de er ute i verden på egen hånd, og selv om det er mange mennesker rundt dem, kan det likevel oppleves overveldende. Spesielt når kvelden kommer.

Nå er dere de voksne de er nødt til å stole på og lene seg til denne uken, og da må ikke dere svikte den tilliten. (Det vil si for eksempel ingen vekking om natten av små barn bare på gøy, eller for mange spøker og lurerier for de minste).

Det finnes mange strategier for å få barna til ikke å være redde om kvelden, og mange av lederne har sikkert gode triks i ermet. Snakk sammen om dere tenker likt og har felles strategier på kveldsrutinene.

Det aller viktigste er å jobbe for at barna føler seg trygge. Snakk med barnet: oppnå tillit, øyekontakt, et lite smil. (Fysisk kontakt som å sitte på fanget, holde i hånden er veldig beroligende. Det kan være lurt å forberede noen jenteledere til en sånn trøstejobb med de minste. Beklager gutter, sånn er det blitt).

Spør hva barnet pleier å gjøre hjemme for å være trygg om kvelden: kanskje man kan synge den samme sangen, be den samme bønnen.

Avledning: fungerer først når barnet har oppnådd ro og trygghet: snakk om noe hyggelig, noe kjekt som skal skje, noe barnet kan glede seg til.

Nærhet: Gå til og fra, vis barnet at du som leder tar ansvar og er i nærheten, er til stede.

Telefon hjem kan også hjelpe, men her har leirlederne har forskjellige erfaringer. Det er ikke vanlig at barna har noe særlig telefonkontakt med foreldrene i løpet av en leir, fordi det kan virke forstyrrende for barnets tilstedeværelse på leiren og kan føre til unødig hjemlengsel. Men hvis et barn er redd eller utrygg skal det få lov til å ringe hjem og snakke med mor eller far. Det kan være lurt at leirsjef ringer og forklarer situasjonen og hvordan barnet ellers har hatt det på leiren før man gir barnet telefonen.

NÅR BARN ER UMULIGE

Nå er jo ingen av dere spesialpedagoger og skal sette en adferdsdiagnose, men like fullt vil dere få bryne dere på flere barn som oppfører seg «umulig» og ikke vil innrette seg. Dessverre er ikke foreldre forpliktet til å gi beskjed om slike adferdsutfordringer, og derfor kan man ikke alltid være forberedt på hva som venter seg.

Noen ting å snakke sammen om på forhånd:

- Sterke sinneutbrudd

Reaksjon: Ta barnet ut av situasjonen, få oversikt over hva som trigget han/ henne, prøv gjennom samtale å finne kjernen til sinnet: (sinne er ofte et uttrykk for en annen fortrent følelse: angst, ensomhet, utrygghet, sjalusi etc. La den lederen som snakket med barnet få ansvar for å følge opp barnet videre.) Ikke kjeft tilbake!

- Typiske ADHD-kjennetegn: urolig, vanskelig å være stille og konsentrert lenge av gangen, sinneutbrudd.

Hjelp for barn med slike vanskeligheter: Å få lov til å bevege seg og gå litt rundt , å få trekke seg litt unna av og til. Spise lite sukker. (Ringe hjem og forklare adferden, spørre om de har noen gode råd til hva som fungerer godt hjemme).

- Typiske «Abergers»-kjennetegn: (lett autisme): vanskelig å følge regler, går for seg selv, snakker mye om samme ting. Kan fungere helt fint i noen sammenhenger, i andre ikke.

Hjelp for barn med slike vanskeligheter: å få trekke seg unna rom med høye lyder, reagerer ofte sterkt på lyd og kaos. La en leder få gå tur med barnet i stedet, akkurat under « hyl og skrikelekene.»

Allier dere gjerne med en barnepsykolog/barnepedagog/barnelærer/barnelege som dere kan ringe til i løpet av leiren hvis det plutselig skulle dukke opp vanskelige situasjoner dere må løse over natten.

Del dere i grupper på 3-4 personer i hver gruppe, flere grupper kan bruke samme scenario. Bruk 10 min ca i gruppene på å snakke om dette scenarioet, også utifra lignende erfaringer fra leir dere selv har vært på. Kom sammen i plenum og fortell om hvordan dere har løst oppgaven. Diskuter i plenum hva som er styrker og svakheter ved de forskjellige løsningene og hvordan dere håndterer situasjonen. Diskuter også situasjoner som ligner som dere selv har vært med på, som ledere, eller som deltakere på leir, eller i lignende situasjoner.

Noter gjerne ned gode forslag dere kommer opp med her, så har dere dem til senere 😊

LYKKE TIL MED PLANLEGGINGSHELG OG LEIR!